

Tweede geschenk der christelijke liefde aan kinderen

<https://hdl.handle.net/1874/351572>

926

(4)

TWEEDE GESCHENK
DER
CHRISTELIJKE LIEFDE
AAN
KINDEREN.

VIJFDE DRUK.

TE ROTTERDAM,
bij **M. WIJT & ZONEN,**
Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap.

1833.

No. XXV.

THE HISTORY OF

CHRISTIANITY

IN THE

BY

JOHN W. PATERSON

1857

VOORBERIGT.

*Gecommitteerden van het Nederlandsche
Zendelinggenootschap, tot het opstellen,
verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes,
ter bevordering van Evangelische kennis
en Godzaligheid, ook bij mingeoefenden; —
namelijk: R. J. VAN DER MEULEN, B. VAN
MARKEN, J. CLARISSE, A. L. M. Phil. en
Theol. Doct. en Prof., A. DE VRIES,
L. EGELING, J. G. VORSTMAN, R. ADRIANI,
Predikanten te Amsterdam, Hoorn, Leyden*

en Rotterdam; overeenkomstig hun Ambt en Bediening, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen Landgenooten aan; erkennende intusschen geene Uitgave voor echt, dan welke door eenen hunner, of door de Drukkers dezes, onderteekend is.

M. W. J. S. J. J. J.

AAN DE KINDEREN.

Mijn lieve kleinen! 't belge u niet,
Dat ik zoo lang vertoefde,
Ik kom toch weêr, gelijk gij ziet,
Schoon 'k uw geduld beproefde.

Mogt u dit uitstel doen verstaan,
Dat veel en vlugtig lezen
Verwarring wekt, en ijd'le waan
U niet tot nut kan wezen.

Die zoo van 't een op 't ander vliegt,
Moge in het eerst wat weten,
Maar zulk een tijdverdrif bedriegt,
Hij is het dra vergeten.

Het denken kweekt de wijsheid aan;
Hetgeen men heeft gelezen,
Onthouden, en dat regt verstaan,
Dit moet uw doel steeds wezen.

Deez' boekjes zijn min tot vermaak,
 Meer tot uw nut geschreven.
 Betrachten is de groote zaak,
 Reeds in uw kindsche leven.

De leer der deugd, dat is de schat
 In bijbelsche verhalen,
 In korte spreuk of dicht vervat,
 Waaruit gij winst moet halen.

't Is niet door vliegen heen en weer,
 Dat bijen honig gaëren,
 Zij komen tot de bloem al weêr
 Waaruit zij 't zoet vergaëren.

De beelden in deez' blaên vermeld
 Zijn onderscheiden bloemen,
 De lessen daaruit voorgesteld,
 Die mag men honig noemen.

Komt kind'ren! dan het spoor betreên,
 Door bijen u gewezen!
 Niet vlugtig, voor 't vermaak alleen,
 Maar met geduld gelezen.

Zijt niet voldaan, voor gij betracht,
 Wat u deez' boekjes leeren;
 Terwijl gij bidt, dat Godes kracht:
 Toch vroeg u moog bekeeren.

*Jezus magtig en gewillig om kinderen
te redden.*

Joan. IV: 46—52. Luc. VII: 11—15.

Marc. V: 22, 23, 35—42 en

Matth. XV: 21—28.

Misschien hebt gij, lieve kinderen! bij het lezen van de levensgeschiedenis onzes Heeren, nog nooit opgemerkt, dat er onder het groot aantal ongelukkigen, welke door Jezus gedurende zijn verblijf op aarde, wonderdadig genezen zijn, vier merkwaardige gevallen van *jonge lieden* voorkomen. In de twee eerste plaatsen, hier boven aange- teekend, leest gij van *twee zoons*, in de twee laatste plaatsen vindt gij van *twee dochters*. Hoe oud die kinderen geweest zijn, kunnen wij niet zeggen. Het eene jongetje, de zoon van eenen koninklijken hoveling of ambtenaar, Joan. IV, en het meisje van den oversten Jairus, Marc. V, schijnen nog zeer jong geweest te zijn. Als gij deze vier gevallen vergelijkt met andere genezenen, dan ziet gij in de redding dezer jonge lieden, alles zamenloopen, wat wij ergens van de grootheid van Jezus magt en liefde aantreffen.

Slechts drie voorbeelden van *opgewekte* gestorvenen vinden wij in Jezus leven bijzonder gemeld, en twee van dezelve zijn kinderen, het dochtertje namelijk van Jairus, en de jongeling te *Nain*. Zelden lezen wij dat Jezus kranken genezen heeft, bij welke Hij niet lichamelijk tegenwoordig was, en tot die enkele gevallen behooren twee kinderen, het zoontje van den koninklijken hoveling, Joan. IV, en de dochter der Kananeesche vrouw, Matth. XV. Slechts eene enkele keer genas Jezus *ongevraagd*, zonder dat men hem om hulp verzocht, eenen ongelukkigen; en een dier zeldzame voorbeelden is de jongeling te *Nain*, Luc. VII. — Zoo ver wij weten, heeft Jezus, die zich toen nog alleen tot de Joden moest bepalen, slechts tweemaal een wonder ten behoeve van eenen Heiden gedaan; en een dier twee gevallen is geweest de herstelling van de dochter der Kananeesche vrouw, Matth. XV. — Kunt gij dan, na dit gelezen te hebben, er wel aan twifelen, of Jezus is niet alleen *magtig*, maar ook *gewillig*, om aan kinderen groote dingen te doen? — Zulke wonderdadige genezingen gebeuren er tegenwoordig wel niet, omdat ze thans niet noodig zijn; maar helpen kan Hij, waar vader en moeder, en geen mensch redden kan; die het doode kan levend maken, is toch wel almachtig, en konde Hij op aarde

zijnde, al was Hij naar het ligchaam op eene andere plaats, de zieken genezen, hoe veel te meer kan Hij, schoon in den hemel zijnde, nu over alles regerende, te hulp komen degenen die hier op aarde zich bevinden? Deed Hij het toen, zelfs ongevraagd, aan kinderen, deed Hij het aan een heidensch kind, hoe veel te meer zal Hij het nu doen aan christen-kinderen, op welke Hij eene bijzondere betrekking genomen heeft, vooral wanneer zij Hem om zijne hulp aanroepen? — Onthoudt dit nu ter dege, zoo dikwijls gij in nood en gevaar zijt, van welken aard die nood ook zijn moge, naar het ligchaam of naar de ziel. Al is het nog zoo erg, denkt altijd: *Jezus kan helpen*, bidt Hem vurig en aanhoudend, want *Hij* is het, en *Hij alleen*, die ons van God gegeven is als de Redder in den nood, en Hij zal op de eene of andere wijze toonen, dat Hij uw gebed gehoord heeft.

Nooit kan 't geloof te veel verwachten,
 Des Heilands woorden zijn gewis;
 't Faalt aardsche vrienden vaak aan krachten,
 Maar nooit een vriend als Jezus is.
 Wat zou ooit Zijne magt beperken?
 't Heelal staat onder zijn gebied.
 Wat Zijne liefde wil bewerken,
 Ontzegt Hem zijn vermogen niet.

Evang. Gez. CLXXXIX: 4.

II. *Kinderlof behaagt aan Jezus, of de kinderen in den tempel.*

Matth. XXI: 15, 16.

Dat was daar eene vreugde in Jeruzalem, toen Jezus vijf dagen voor Zijnen dood, gezeten op een' ezel, begroet en toegejuicht werd van de opgetogene menigte zijner discipelen en bekenden, als de Koning, die kwam in den naam des Heeren. De lucht weergalmde van het gejuich; men strooide palmtakken, als het zinnebeeld dat Zijn rijk alles overwinnen zou, op den grond. Van daar is nog overgebleven onze *palm-zondag*, acht dagen voor paschen, en de gewoonte op sommige plaatsen, dat de kinderen zich vermaken met zoogenoemde palmpaschen. Velen uwer zullen niet weten, van waar dit zijn oorsprong heeft. De reden is, omdat toen ook de kinderen in den Jerusalemschen tempel mede geroepen hebben tot eer van Jezus: *Hosanna! Gij Zoon Davids!* Zij hebben dat zeker toen nog niet regt begrepen, zij deden dat meestal uit navolging van de menigte; maar toch was het Jezus welgevallig. — De Overpriesters namen dit kwalijk, wilden dat de Heiland deze kinderen zou verbieden alzo te roepen; doch Jezus weigerde dit, en zeide: *hebt gij niet gelezen, (gij vindt het Psalm VIII: 5) uit den mond der kinderkens en der zuige-*

lingen hebt gij U lof toebereid. Het bevalt Hem dan, wanneer kinderen, hoe gebrekkig ook, ter Zijner eere zingen en Zijnen lof stamelen. Dat moet gij vroeg beginnen en veel doen; want zoudt gij u door die Jeruzalemsche kinderen, die zoo weinig van Jezus kenden, laten beschamen? Dat moet niet gebeuren, want het zoude eene onuitwischbare schande zijn, dat Christen-kinderen door die Joodsche kinderen overtroffen wierden. Nog erger zoude het zijn, wanneer gij, als sommige ondeugende en gemeene straatjongens, den naam van Jezus Christus oneerbiedig, los, en als een vloek uitspraak; maar tot zulke soort zult gij die dit boekje leest, hope ik, niet behooren. — Gij wilt u aan die booze Overpriesters en Farizeën, die Jezus lasterden en onteerden, niet gelijk maken. — Maar gij moet ook niet van Hem zwijgen. Als uwe ouders u voorgaan, als gij in de kerk zijt en er wordt gezongen tot lof van God en eer van Jezus, dan moet gij mede zingen, versjes, waarin veel van God en van de liefde van Christus voorkomt, van buiten leeren en zoo reeds in uwe jonge jaren Zijnen lof bezingen, die zijn leven voor u aan het kruis heeft opgeofferd, en door wien gij alleen bij God in den hemel kunt komen. Denkt niet: wij kinderen, wij zijn nog te klein en te onkundig, om tot eer van Jezus te kunnen zingen. Neen! gij

leest het daar voor uwe oogen, dat Jezus het gaarn van u hoort; Hij weet het wel, dat gij het nog zoo niet kunt doen als oude menschen; maar Hij is zoo goedertieren, dat Hij het stamelen van kleine kinderen met welgevallen wil aannemen; doet gij maar wat gij kunt, maar doet het dan altijd met eerbied, en denkt er bij: hoe gelukkig zijn wij christen-kinderen, boven zoo vele oude en jonge heidenen, die van dien lieven Jezus nooit gehoord hebben, Zijnen naam niet eens weten, boven zoo vele Joodsche kinderen, die reeds vroeg geleerd worden, Hem, den gezegenden, te onteeren! O! waarom werd *ik* uit christen-ouders geboren? Waarom *ik* zoo vroeg reeds met Hem bekend? En zou *ik* dan niet ter Zijner eer vrolijk en dankbaar zingen?

Zonder einde geeft uw lof,

Jezus! ons de rijkste stof.

Trek tot U ons hart naar boven,

Dat w' U eeuwig lieven, loven!

Evang. Gez. XLIII: 6.

III. *Kinderen, die buiten 's huis zich even zoo lofwaardig gedroegen als in huis.*

2 Joan. vs. 4.

Dat ziet men niet altijd, hetgeen wij hier van de kinderen eener aanzienlijke en godvruchtige vrouw lezen, aan welke Joannes dezen kleinen brief schreef, dat zij, op eene andere plaats door den Apostel ontmoet,

zich vroom en christelijk gedroegen, even als of zij bij hunne moeder in huis waren. Wij lezen toch: *Ik heb van uwe kinderen gevonden, dat zij in de Waarheid wandelen.* — Dat was vreugde voor Joannes, blijdschap voor de moeder, eere voor de kinderen. — Men vindt sommige kinderen, die, als zij bij hunne ouders nog in huis zijn, zich stil, ingetogen, braaf gedragen, maar als zij uit het huis, en buiten het oog van vader en moeder zijn, zich allerlei ondeugenheden veroorloven, en met andere slechte lieden alles meêdoen. Zulke denken niet, dat toch GOD het ziet, en toonen daardoor, dat er in hen geen goede aard is. Het mag ook een en andermaal gelukken, dat de ouders het niet te weten komen, maar het duurt zelden lang, of het komt uit; de een of ander, die hen kent, ziet het, berigt het aan de ouders, en wat is dan het gevolg? Men bedroeft hen, wordt bestraft, verliest het vertrouwen, de vrijheid om uit te gaan, wordt meer beperkt, en indien men niet verandert, leert men schandelijk veinzen, en loopt groot gevaar om naderhand grootelijks uit te spatten. De kinderen, van welke Joannes schrijft, *wandelden in de waarheid*, dat is te zeggen, gedroegen zich als christen kinderen, die God vreesden, Jezus Christus lief hadden, de zonde haatten, onbesproken en voorbeeldig, met één woord, zoo,

als of hunne moeder bij hen was, zoo als ieder braaf mensch wenschte, en elk godvruchtig kind zich gedragen moet. Zij behoefden zich dus niet te schamen, toen Joannes hen onverwacht ontmoette. Zoo behoort het te zijn ook met u, op school of bij den weg, in huis of onder uwe speelmakkers, niet alleen nu, maar ook in volgende jaren, overal denkende, dat gij christen-kinderen zijt, die nergens moogt kwaad doen, nooit iets moogt verrigten, dat gij in tegenwoordigheid uwer ouders en leeraars niet zoudt durven doen; want als gij zoudt blozen voor menschen, hoe veel te meer zoudt gij dan u moeten schamen voor den hoogen God? Hetgeen betamelyk en goed is, blijft overal betamelyk en goed, en hetgeen schande is in huis, kan geene eer zijn buiten 's huis. Gedraagt gij u buiten het oog uwer ouders even als of zij bij u waren, gij zult veel meer vrijheid verkrijgen om uit te gaan, men zal u vertrouwen, gij zult dus veel meer genoeg kunnen smaken, dan andere kinderen, en, dat boven alles gaat, gij zult een gerust geweten hebben, niet behoeven te vreezen voor eenig mensch, maar altijd blijde en vrolijk kunnen leven.

Leer mij naar uw wil te hand'len,
 'k Zal dan in uw waarheid wand'len,
 Neig mijn hart en voeg het zaam
 Tot de vrees van uwen naam.

Psalm LXXXVI: 6a.

IV. *De gevolgen van eene voorbedachte leugen, of de geschiedenis van eenen Amalekitischen jongeling.*

2 Sam. I: vs. 2 — 16.

Saul had, na de nederlaag, die hij met zijn leger ondergaan had, uit verdriet en wanhoop zichzelf van het leven beroofd. David, die volgens Gods belofte den troon moest beklimmen, hield zich niet ver van het slagveld op met zijne bijhebbende manschappen, en had het zuidelijk gedeelte des lands van de rooversbenden, en strooppartijen der woeste Amalekiten bevrijd. Op den derden dag na den slag komt er een opgeschoten Amalekitische jongen, die het lijk van Saul op het slagveld had vinden liggen, en het van de koninglijke sieraden had beroofd, tot David, met eene schandelijke verdichte leugen. Volgens de gewoonte van dien tijd, als men over eene zware ramp treurde, komt hij met gescheurde kleederen, en stof op zijn hoofd, valt eerbiedig voor David neer, en op de vraag; welke droevige tijding hij brengt? is het antwoord: alles is verloren, het leger is geslagen, de koning Saul en zijn zoon Jonathan zijn beide dood. — Tot dus ver was het waarheid. — Maar, nu hem gevraagd werd, van waar hij wist, dat Saul en zijn zoon dood waren? vertelt hij, dat hij, toevallig op het

slagveld gekomen zijnde, ter plaatse waar Saul was, deze zich in groote vrees bevond, om door de handen der vijandige Philistijnen omgebragt te worden, en ten einde die schande te ontgaan, hem gevraagd had, om hem te dooden, — dat hij aan dit verzoek voldaan, den koning van het leven en verdriet beroofd, en voor de schande, om in de handen der vijanden te vallen, bewaard had, en ten bewijze van de waarheid der zaak bragt hij hier Saul's hoofdsiersel en een gouden armband, legde die neder voor David's voeten, als den bestemden opvolger van den gestorven vorst; hij zeide dit alles met een onbeschaamd gelaat, meenende hiervoor eene groote belooning te zullen ontvangen. — Dat dit alles schandelijk verzonnen was, kon ieder tasten en voelen, want, indien Saul een einde aan zijn leven wilde maken, kon hij, die zelf gewapend was, dit wel zonder de hulp van een ander gedaan hebben, en was het zoo gebeurd, gelijk deze jongen verhaalde, dan had hij nog slecht gedaan; men mag geen koning dooden; hij had hem moeten verdedigen, al moest hij met hem omkomen, dat is de pligt van een krijgsman. Zoo begreep het ook David; hij hield den jongen aan zijn woord, zeide: dan zijt gij een koningsmoordenaar, volgens uwe eigene bekentenis, en hebt den dood verdiend.

David liet hem op staande voet door een zijner soldaten het hoofd voor de voeten leggen. Ziet daar den *leugenaar* in zijne eigene strikken gevangen, en den *bedrieger* door zichzelf bedrogen. Dat komt er van, wanneer men zich met *leugen* en *bedrog* ophoudt, en zijn voordeel zoekt met opzettelijke valsche verzinsels; hoe slim ze ook mogen bedacht zijn, met hoe veel schijn van waarheid ze ook voorgedragen worden, het komt toch eindelijk uit, en wat heeft men dan gewonnen? Schande en dikwijls gelijk hier, zijn eigen ongeluk vervroegd. De waarheid staat altijd rond, men behoeft zich dan in geene bogten te wringen, men spreekt gelijk men denkt, men verhaalt gelijk het gebeurd is, men kan de uitkomst dan gerust afwachten, en het grootste voordeel, dat meer waardig is dan eene koningskroon, eene goed geweten namelijk, zal ons niet ontgaan. — Kinderen! wacht u voor alle bedrog en slinksche streken; alle waarheid behoeft gij niet te zeggen; maar hetgene gij zegt moet nooit tegen beter weten en overtuiging zijn. *Die in zyne opregtheid wandelt, wandelt zeker, maar die zich neigen tot kromme wegen, zullen beschaamd worden.* Dat leerde de ondervinding van alle tijden.

V. David, of de jongeling, die veel smaak had, veel geleerd had, en dat alles besteedde tot verheerlijking van God.

David, weet gij, was een liefhebber van gezang en muziek. Hij was zelfs een groot dichter, heeft vele liederen gemaakt, en kon voortreffelijk op de harp spelen, zoo zelfs, dat hij, nog een jongeling zijnde, aan het hof van koning Saul gehaald wierd, om door zijn spelen den zwaarmoedigen Vorst te vervrolijken. — Hij was dus een jongeling van veel smaak en van groote bekwaamheden, zoo als er weinige zijn. — Maar wat gebruik maakte hij daarvan? niet om zijn tijd daaraan geheel te besteden, en andere zaken te verwaarloozen; want als herder in zijns vaders huis was hij ijverig en getrouw, als krijgsman dapper en altijd bij de hand, als koning naauwgezet en bezig in de behartiging van de belangen des volks. — Hij besteedde deze schoone talenten ook niet, om daarmede te pronken, en anderen te trotseren, maar wendde het aan tot verheerlijking van God. — Ik mag het gaarne zien, als jonge lieden vrolijk zijn, zingen, en wanneer zij wat ouder worden, een of ander muziek-instrument behandelen; dat is regt goed voor uitspanning. Maar het is niet hetzelfde wat men zingt. Er zijn van die laffe of slechte straatdeunen, welke men

van andere gemeene jongens of meiden wel eens overneemt, die u zouden bederven; er wordt somwijlen gespeeld en gezongen, dat slechts dient om te verwilderen. Dat is onbetamelijk. Geheel anders gaat David u voor. Leest zijne psalmen, en wat behelzen zij? den lof van God als Schepper en Onderhouder van alles, de wegen en werken des Heeren; *des Heeren inzettingen waren zijne gezangen* (1), en die te vermelden met de harp en luit, was zijne lust en ^ouitspanning. Er zijn zeker onder degenen, die dit boekje lezen, ook zoodanige, die, boven anderen groote vermogens, veel liefhebberij hebben, en de beginselen van sommige kunsten en wetenschappen leeren, het zij teekenen, muziek, of wat het ook zijn moge. Maar vergeet daarbij dan nooit het voorbeeld van David, bij wien de godsdienst altijd het voornaamste bleef, die alle zijne meerdere kundigheden aan de eer van God en het nut van anderen toewijdede, die in de uren zijner uitspanning zelfs God toonde te vreezen, en die onder alle de kinderen zijnes vaders, zoo wel de braafste en godvruchtigste, als de schranderste en kundigste toonde te wezen.

Wie God zoekt zal Hem prijzen,
Zoo leev' uw hart, door 's hemels gunstbewijzen
In eeuwigheid.

Psalm XXII : 13.

(1) Psalm 119 : 34.

VI. *Eliab mooi en groot, en toch van eene slechte inborst.*

1 Sam. XVI: 6, 7. XVII: 28.

Wat kunnen toch broeders verschillen! David was de jongste, Eliab de oudste. Op het oog was deze laatste een schoon jongeling, kloek van gestalte, mooi van gedaante. Samuel zag hem naauwelijks, of hij wierd door zijn voorkomen getroffen, en dacht bij zich zelve: dit is zeker de persoon, welke ik tot koning zalven moet; maar wat werd er tot hem gezegd: *Dezen heeft de Heer niet verkoren: de mensch ziet aan dat voor oogen is, maar de Heer ziet het hart aan.* Zoo kan schijn bedriegen. Wij vinden eenen leelijken trek van dezen Eliab. Toen David door zijnen vader gezonden was om naar den welstand zijner broeders, die in het leger waren, te verneemen; en hun eenige verkwikking te brengen, voer Eliab op eene onbeschofte wijze tegen hem uit, maakte hem uit voor al wat leelijk was, en zeide openlijk, dat ieder het hooren kon: *ik ken uwe vermetelheid en uwe boosheid wel.* Er behoorde waarlijk eene groote maat van zachtmoedigheid toe, om zulk eene brutale bejegening te verdragen. David maakte ook niet vele woorden met hem, wetende dat het toch weinig baten zou, en toonde vervolgens door het

verslaan van Goliath, dat hij meer moed en vaderlandsliefde in zijn hart, en meer vertrouwen op God had, dan die verwaande snoever Eliab, welke zich wel verstond op schelden en lasteren, tegen eenen jongsten broeder uit te varen, maar geen hart in zijn lijf had om met den kampvechter een kans te wagen. — Zoo kan er onder een schoon voorkomen eene gemeene ziel en een slecht hart schuilen. — Kinderen willen gaarn groot en mooi worden, en zij hooren het met genoegen, wanneer men van hen zegt: dat is een schoone jongen, dat is een mooi meisje, en als zij telkens daarover geprezen worden, dan worden zij veelal met zichzelf ingenomen, en zien wel eens met verachting op anderen neêr; maar als zij trotsch en norsch zijn, een kwaad humeur hebben, op anderen uit de hoogte neêrzien, dan wordt al dat mooije leelijk. Evenmin als fraaie kleren een leelijk mensch mooi maken, evenmin kunnen de gebreken der ziel door eene fraaie gedaante worden bedekt of goed gemaakt. Schoonheid des ligchaams is als eene bloem, die met de jaren verwelkt, en menigmaal door eene ziekte kan verdwijnen, zij geeft den mensch geene wezenlijke waarde. Een goed verstand, bescheidene zachtzinnigheid, vriendelijke hulpvaardigheid, nederigheid en godsvrucht zijn de ware sieraden, die altjêd behagen, en waar men die

vindt, ziet men zelfs ligchaamsgebreken over het hoofd. Vraag het slechts aan u zelve; van wie houdt gij het meest? Eenen baldadigen jongen en een kribbig meisje, al zijn ze nog zoo mooi, laat gij loopen, wilt niet met dezelve te doen hebben; maar die goedhartig, inschikkelijk en vriendelijk zijn, al zien zij er zoo fraai niet uit, met zulke verkeert gij het liefst. Nu; zoo zouden de menschen ook niet van u houden, indien gij zulke leelijke gebreken als die van Eliab openbaardet. O! wacht er u voor. Wanneer men u als mooi prijst, denkt dan, dat indien uw verstand niet verrijkt wordt met kennis, en uw hart niet vervuld wordt met liefde en deugd, gij nooit achting en liefde zult ondervinden, en het u gaan zal gelijk Eliab, dat degenen die gij nu veracht, door God en menschen ver boven u zullen begunstigd worden. *Want God wederstaat den hovaardigen; maar den nederigen geeft Hy genade* (1).

VII. *Men moet zich nooit het bidden schamen, of het voorbeeld van Daniel.*

Daniel VI.

Onder de uitmuntendste mannen, die er ooit geleefd hebben, behoort zeker Daniel. Alles wat wij van hem weten is voortreffelijk.

(1) Jac. IV: 6.

Met zijne geschiedenis moogt gij u wel bekend maken, want zij is aangenaam en leerrijk. Hij was een man van hoogen adel, uit koninklijk bloed afstammende, hij was daarbij een zeer wijs en geleerd man, en aan het hof van Nebucadnezar in *Babel*, in eenen zeer hoogen rang en aanzienlijken post geplaatst. Als er dus iemand was, die aan groote verzoekingën was blootgesteld, dan was Daniel het, en toch, van zijne jonge jaren af tot in zijnen hoogen ouderdom, was hij voorbeeldig in allerlei deugden, en week hij, om lief of leed, niet af van den weg der Godsvrucht. Hij had echter ook benijders en vijanden, en wie heeft die niet, vooral wanneer men in eer en aanzien leeft, door zijn verstand anderen overtreft, en door zijne braafheid hen beschaamt? Deze zijne vijanden wilden hem gaarn den voet ligten, in ongenade bij den koning brengen, en zoo mogelijk, hem den dood berokkenen; maar men kon niets vinden. Daniel was zoo getrouw in zijnen post, en gedroeg zich in alles zoo onbesproken, dat zijne vijanden, volgens vs. 5, 6, zelve moesten bekennen: *Wij zullen geene gelegenheid vinden tegen dezen Daniel, ten zy wij iets vinden tegen hem in de wet zijnes Gods.* Grooter lofspraak kan men wel niemand geven. Er regeerde toen een koning, genaamd Darius, die vele achting voor Da-

niel had, en hem voor eenen zijner beste staatsdienaars hield. De vijanden wisten, zonder dat de koning hunne booze bedoeling vermoedde, bij den vorst eene wet te bewerken, door welke aan ieder verboden werd, om in een geheele maand eenig verzoek aan een mensch of God te doen, dan alleen aan den koning zelve, wien men beschouwde als den vertegenwoordiger en hoogsten gunsteling des hemels, terwijl aan elken overtreders gedreigd werd, dat hij in een leeuwenhol zou geworpen worden. Daniel was gewoon geweest op zijn kamer, met het aangezicht naar *Jeruzalem* gekeerd, waar de tempel van Israëls God gestaan had, drie maal daags zijn gebed uit te storten, voor den eenigen waren God. Dat wisten zijne vijanden, en men had zoo vele verwachting van zijne standvastige verkleefdheid aan zijne godsdienst, dat men zich vast verzekerd hield: Daniel zal dit bidden niet nalaten. Het gebeurde ook, gelijk men berekend had. Daniel ging voort met bidden. Men overvalt hem; klaagt hem aan bij den koning, die hem zoo gaarne wilde redden, maar genoodzaakt werd, hem aan de bedreigde straf over te geven. Daniel werd in den leeuwenkuil geworpen, doch zonderling en wonderdadig door God verlost. Dit noem ik standvastige getrouwheid, zoo veel van het bidden te houden, dat geen koning, geene wet,

geen dood zelfs hem daar in kon doen vertragen. — Tegenwoordig zijn wij aan zulke gevaren niet blootgesteld, maar dan is het ook zoo veel te slechter, wanneer men zich het bidden om der menschen wil zou schamen. Er zijn zulke lage en slechte menschen, die nooit bidden, ja zelfs met het gebed den spot drijven. Als gij zulken ontmoet, dan moet gij ze beklagen en verachten, wie ze ook mogen zijn, hoe rijk of mooi gekleed ook, en hoezeer zij den naam ook mogen hebben van verstandigen, in dit opzigt gelijken zij meer naar de beesten, dan naar menschen, want de dieren eten, drinken, slapen, werken, zonder bidden of danken, vermits zij geen verstand hebben, om aan God, den Gever alles goeds te kunnen denken. Zulke, die nooit bidden en danken, hebben geene goede opvoeding genoten, of verloochenen dezelve, want men rekent het immers al zeer lomp, ja onbeleefd, wanneer men van een mensch eenige weldaad genoten heeft, hem daarvoor niet eens te danken. Uwe ouders nemen het u, en dat te regt, zeer kwalijk, wanneer gij voor het ontvangen, van wien dan ook, al was het een gering mensch, geen dank betuigt; en welk eenen naam moeten wij het dan geven, als het behoeftige en nietige schepsel zijnen God niet meer dankt? — Hebben wij niet alles van Hem? Moet Hij ons leven, onze ge-

zondheid niet bewaren? Ons in alles zegenen en helpen? Gaan ons alle goede menschen, gaat ons Jezus Christus hierin zelf niet voor? En zouden wij ons dan schamen over het gebed, hetgeen onze grootste eer is, zonder hetwelk wij ophouden ons als redelijke schepselen te gedragen, en waarvan het voordeel voor ons zoo groot is? — Begint het vroeg, doet het dikwijls¹, laat het om niemand achterwege; maar als gij het doet, dan zij het ook altijd met eerbied, want het is God de Allerhoogste, tot wien wij spreken. Hij ziet of wij het meenen en gevoelen; doet het in den naam van Christus, om wiens wil wij alleen verhooring kunnen hopen. Hij heeft het ons bevolen: *Bidt, en u zal gegeven worden* (1).

o Jezus! die den strijd volstreedt;
 Die lijdend badt en biddend leedt,
 Wil Gij ons bidden leeren.
 Uw Geest vuur onzen ijver aan,
 Die leer ons tot den Vader gaan,
 En Hem als Vader eeren:
 Zoo worden wij reeds hier bereid,
 Voor 't eeuwig lied der dankbaarheid.

Evang. Gez. LXXIX: 7.

(1) Matth. VII: 7.

VIII. *Men moet Gode meer gehoorzamen dan den menschen, of de geschiedenis der drie jongelingen in den brandenden oven geworpen.*

Daniel III.

Menschen, die over en boven ons gesteld zijn, moet men gehoorzamen. Zoo moeten kinderen aan hunne ouders, leerlingen aan hunne meesters, dienstboden aan hunne heeren, onderdanen aan hunne regenten onderdanig zijn, zoo wel den kwaden als den goeden, omdat God het wil, dat wij de ordeningen, door hem gesteld, zullen onderworpen zijn, maar aan GOD moeten wij meer gehoorzaam zijn, mogen wij in geen geval hoegenaamd, ongehoorzaam worden. Als menschen dus van ons iets vergen, hetgeen wij op goede gronden uit zijn woord weten dat wij niet mogen doen, dan moet Gods wil boven alles gaan, en wat menschen ons ook mogen beloven of waarmede zij ons ook bedreigen, daardoor mogen wij ons niet laten aftrekken van het doen zijner geboden. Hiervan zijn die *drie* jongelingen ons een treffend voorbeeld. De koning Nebucadnesar had een beeld laten maken, ter eere van den afgod Bel. Bij de inwijding van dat beeld moesten alle de ambtenaren des rijks, op een gegeven teeken, nedervallen, en dat beeld godsdienstige eer bewijzen.

Deze drie mannen onder anderen weigerden het, niettegenstaande zij wisten daardoor gevaar te loopen, om hunne posten, ja hun leven te verliezen. Dat viel in het oog. Zij werden tot den Koning gebragt, die hun nogmaals de keuze geeft, of voor het beeld neder te knielen, of verbrand te worden. En hoort nu hunne taal: *Wij hebben niet noodig u op deze zaak te antwoorden; onze God, dien wij eeren, is magtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs; en Hij zal ons verlossen uit uwe hand. — Maar zoo niet, u zij bekend, o koning! dat wij uwe goden niet zullen eeren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgerigt, zullen aanbidden* (1). Welk een moed en standvastigheid! welk eene liefde tot God, en vertrouwen op zijne magt! Zij werden ook niet beschaamd gemaakt. God zond zijnen engel om hen te bewaren in het midden van het brandende vuur, en zij werden gered. Wat hadden die menschen veel over voor de Godsdienst, en voor de eer van God! Zoo handelden ook de Apostelen, die zich liever lieten geesselen, gevangen nemen en dooden, dan ongehoorzaam zijn aan God, en ontrouw aan hunnen Heer. Zoo waren er in alle tijden niet weinigen, welke zich het ergste getroostten, liever dan tegen hun pligt en

(1) Vs. 16—18.

geweten te handelen. Om slechts één voorbeeld te noemen. Polycarpus, die een christen was, en bisschop van *Smyrna*, werd van de Heidenen voor den regterstoel gesleept, om verbrand te worden. De regter deed hem den onbeschaamden voorslag, dat hij Christus lasteren zou. *Ik diene hem nu 86 jaren*, antwoordde Polycarpus, *en nooit heeft hij mij eenig kwaad gedaan, hoe zou ik dan mijnen Heer en Heiland kunnen lasteren?* Hij onderwierp zich gaarne aan zijn vonnis om verbrand te worden, gelijk dan ook geschiedde. — Dat moet wel een goede Heer zijn, voor wien men na eene zesentachtig jarige dienst, nog gaarne door een vuur wil gaan. Zulke voorbeelden, waarvan ik u nog eene menigte zou kunnen bijbrengen, moeten ons opwekken, om toch geen menschen te vreezen, die niet meer doen kunnen, dan God hun toelaat, maar veel meer Hem te vreezen, die beide ziel en ligchaam kan verderven in de hel (1). *Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn (2)?* Zijn wil is altijd goed. Hem te gehoorzamen is altijd pligt. Gunst en vriendschap van menschen, het goed en de eere der wereld gaan voorbij, maar die den wil van God doet, blijft in eeuwigheid (3).

(1) Matth. X : 28.

(2) Rom. VIII : 31.

(3) I Joan. II : vs. 17.

Och schonk gij mij de hulp van uw en Geest,
 Mogt die mij op mijn paën ten Leidsman strekken,
 'k Hield dan uw' Wet, dan leefd' ik onbevreesd:
 Dan zou geen schaamt' mijn aangezigt bedekken;
 Wanneer ik steeds opmerkend waar geweest,
 Hoe uw geboon mij tot uw' liefde wekken.

Psalm CXIX : 3.

IX. *Jojakim, of het bewijs dat het kinderen,
 die het goede voorbeeld hunner ouders
 niet volgen, kwalijk gaat.*

Jerem. XXII : 11—19.

Het is sommige kinderen veelal eigen, dat zij boven hunne ouders willen opsteken, en alles mooi hebben. De ouders zijn naar hunne gedachten veel te zuinig, leven te eenvoudig, te ouderwets; zij meenen, wanneer zij eens groot zijn, en hunne eigene zaken doen, dan zullen zij het er anders van nemen, veel meer naar de mode gekleed gaan, mooie meubelen zich aanschaffen, zich zoo niet behelpen gelijk vader en moeder doen, hun plaisier nemen, en op eenen meer fatsoenlijken voet leven. Zoo ten naaste hij heeft ook Jojakim gedacht, toen zijn brave vader Josia nog leefde; althans hij toonde in latere dagen, gelijk vele menschen in onze tijden, dat hij geheel verbasterd was van die spaarzaamheid en ingetogenheid, welke zijn vader met liefde tot God en vaderland vereenigde. Jojakim

liet een nieuw paleis bouwen; dat van zijnen vader was hem veel te burgerlijk, de tijden waren wel ongunstiger, maar dit kwam er niet op aan; hij wilde meer pracht en staatsie toonen; dat kon nu niet wel geschieden, zonder dat de ingezetenen met nieuwe lasten bezwaard, en de armen onderdrukt wierden, maar hieraan stoorde hij zich niet, hij wilde niet minder dan zijn andere koningen. Maar wat gebeurt? Terwijl hij bezig was met bouwen, komt de Profeet Jeremia, en zegt hem in den naam van God: *Wee dien, die zijn huis bouwt met ongerechtigheid, en zijne opperzalen met onrecht, die zijnes naastens dienst gebruikt om niet, en geeft hem zijn arbeidsloon niet (1). Heeft niet uw vader gegeten en gedronken, regt en gerechtigheid gedaan, en het ging hem toen wel (2)? Hij heeft de regtzaken der ellendigen en nooddrustigen gerigt, toen ging het hem wel, is dat niet, mij te kennen, spreekt de Heer (1)?* En nu werd hem gedreigd, dat hij door niemand beweend zou omkomen, en eene ezels begrafenis hebben, dat is, als een verrot kreng en veracht dier, niet in het koninklijke graf zijner vaderen, maar in een kuil worden weggeworpen. Dat liep wel slecht af met dien verkwister. Wat had hij nu van al dat moois? Niets dan

(1) vs. 13.

(2) vs. 15.

(3) vs. 16.

de schande van menschen, verwijt in zijn hart, en vloek van God. — De vader werd van ieder betreurd, want hij had goed gedaan, woonde wel zoo prachtig niet als zijn zoon, maar kon van het geld, dat de zoon verkwiste, de armen ondersteunen, de elendigen helpen, had geleefd ten zegen voor zijn volk, daar de ander het bedorven en gedrukt had. Kinderen laat u waarschuwen tegen dat opsteken boven uwen staat, en de dwaze begeerte, om alles mooi en groot te willen hebben, dat is de weg om arm te worden, dieverij en bedrog te plegen, en eenmaal met schande overladen te worden. — Die veel begeert is altijd arm, maar die met hetgeen hij heeft te vreden is, is alleen rijk. Hoogmoed komt voor den val, en verkwisting brengt tot den bedelstaf. — Wat een ander doet, te willen nadoen, wat een ander heeft, ook te willen hebben, dat is dwaasheid, en als het boven uwen stand is, als gij daardoor zelfs een stuiver aan den armen zoudt moeten onthouden, is het zonde. — Om gelukkig te zijn, heeft men juist geen mooie kleederen, meubelen en huizen noodig; want Salomo had dit alles zoo fraai en kostelijk als het maar te vinden was, en hij zegt er van: *alles is ijdelheid*. Spaarzaamheid, eerlijkheid, naarstigheid en weldadigheid waren de deugden en sieraden onzer voorouders; toen ging het hun wel,

zij verzamelden voor hunne kinderen, en legden wat over voor den ouden en kwaden dag; zij stierven in eer; zij deden regt en gerechtigheid. Volgt dat voetspoor, gij zult er u wel bij bevinden, en veel meer ware vergenoegdheid smaken, dan door hooger te willen vliegen dan gij kunt.

X. *Kinderen, die met te veel toegevendheid behandeld worden, worden doorgaans slecht; of het voorbeeld van de zonen van Eli.*

1 Samuel II: 12—17. III: 15.

Eli was wel een braaf priester, maar geen goed vader, of laat mij liever zeggen: hij was al te goed, hij gaf zijnen kinderen wel geen kwaad voorbeeld, maar was te slap en te toegevend; het waren ondeugende jongens, werden vervolgens goddelooze mannen en God onteerende priesters, waarom zij ook beide door het oordeel Gods midden in hunne zonden op éénen dag stierven. En wat was eene der voornaamste oorzaken van de boosheid dezer kinderen? De slapheid van Eli. Er wordt van hem gezegd: *dat hij zijne kinderen meer geëerd had, dan God (1), en als zijne zonen zich vervloekt, dat is, schandelijk en strafwaardig gedragen hadden, hij ze niet eens zuur*

(1) 1 Sam. II: 29.

had aangezien (1). Toen het reeds te ver gekomen was, en hij van de booze stukken zijner zonen hoorde, bestrafte hij ze wel (2), maar dat was nog flauw, niet ernstig en krachtig genoeg. De gevolgen van deze zijne zwakheid zijn voor hem en zijn geslacht, gelijk ons de geschiedenis leert, geducht geweest. Dat staat daar in den bijbel voor ouders en kinderen geschreven. Gij meent dikwijls als uwe ouders in alles uwen zin geven, u niet bestraffen, dat dit regt goed is, maar wanneer ze u met ernst en nadruk het kwade onder het oog brengen, getrouw vermanen, waarschuwen, en soms, als het noodig is, tuchtigen, dat uwe ouders hard zijn en niet wel met u handelen. — Maar neen. Zij doen dan gelijk het behoort, naar Gods wil, tot uw best. Salomo zeide reeds (3) *Die zynen zoon lief heeft, zoekt hem vroeg met kastijding*, wanneer namelijk geene woorden en vermaningen meer helpen, en groote gebreken aan een kind bespeurd worden. Het is toch met de kinderen in de jonge jaren, gelijk het is met jeugdige takjes van een boom; als ze nog teeder zijn, kan men ze buigen, maar als ze groot en dik geworden zijn, kan men ze niet meer veranderen; groeijen ze dan scheef en krom, men moet dat laten gewor-

(1) 2 Sam. III: 13.

(2) 1 Sam. II: 23—25.

(3) Spreuk. XIII: 24.

den, of ze geheel afkappen en weggoojen. —
Onze wijze en goede vader Cats, dien ouders
en kinderen in vroeger tijd veel lazen, en
die ons zoo vele nuttige en aangename lessen
geeft, zeide naar waarheid:

Straft kindsche feilen aan uw kind,
Eer gij daar mans gebreken vindt,

en op eene andere plaats hooren wij van hem:

't Is wel, naar mijn begrip, in ouden tijd gezeid,
't Is beter dat het kind, als dat de moeder schreit.

Kinderen! zijt dan nooit verdrietig, wan-
neer uwe ouders uwe gebreken tegengaan,
het verkeerde u onder het oog brengen, en
somwijlen u uwen zin weigeren. Gij zult
hen er naderhand voor danken. Zij meenen
het wel met u; en wilt gij eenen goeden
raad hooren, gedraagt u zoo, dat gij hun
nimmer reden tot ongenoegen geeft; dan
zijt gij vrij van bestraffen, men zal u zoo
veel te meer liefhebben, en het zal u altijd
eene aangename gedachte zijn, uwe ouders
geen verdriet te hebben veroorzaakt.

XI. *Kinderen van dezelfde ouders op verschil-
lende wijze door God gezegend; of het
voorbeeld van Manasse en Ephraim.*

Gen. XLVIII: 19,

Josef had twee zonen, Manasse en Efraim,
die hem beide even lief waren. Hij bragt
ze bij het stefbed van hunnen grootvader

Jacob, opdat deze hun zinnen zegen geven zou. De grijsaard legde zijne rechterhand op het hoofd van Ephraim, den jongsten, en zijne linkerhand op het hoofd van Manasse, den oudsten zoon. Josef dacht, dat de oude man zich vergiste; en wilde de hand zijnes vaders anders bestieren; doch Jacob weigerde dit, zeggende, dat hij wel wist wat hij deed, want dat beide zoude gezegend worden, maar de jongste veel grooter worden, talrijker nakomelingschap hebben, en meerder aanzien verkrijgen zou dan de oudste, gelijk ook gebeurd is. De stam van Ephraim is veel magtiger geworden dan die van Manasse. — Hetgeen met deze zonen van Josef gebeurde, ziet men nog meermalen; de eene broeder of zuster wordt rijker, gaat het meer voorspoediger in de wereld dan den anderen. Soms is de oorzaak bij de kinderen zelve; het eene is meer oppassend, naarstiger, godvreezender dan het ander; maar ook soms, gelijk in het geval van Manasse en Ephraim schijnt geweest te zijn, kunnen wij geene andere redenen vinden, dan alleen deze: het behaagde God zoo. Waarom? Ja, dat weten wij niet; zeker om wijze redenen, want God handelt nooit onbillijk, nooit zonder wijze oogmerken, maar die wij dikwijls niet kunnen uitvinden. Het eene kind is gezond en sterk, het andere zwak en ziekelijk, het

eene heeft grooter vermogens, het andere is spaarzamer bedeed, het eene komt tot een ruim bestaan, het gaat hem alles voor den wind, het andere kan nauwelijks den kost verdienen. — Wanneer dit nu uw geval is, of vervolgens worden mogt, dan moet de meer gelukkige zich niet verheffen, wel bedenken, dat hij zoo veel te meer reden heeft tot dankbaarheid, en zoo veel te meerder zal moeten verantwoorden, en nooit vergeten deze twee dingen: *Wat heb ik, dat ik niet ontvangen heb?* en: *Alles is genade*; terwijl de geen, die minder bedeed is, zich zorgvuldig moet wachten voor ontevredenheid met Gods bestuur, voor nijd en wangunst omtrent zijnen meer gelukkigen broeder, en ook den moed niet opgeven, of zichzelf beschouwen als eenen ongelukkigen, die geene hope heeft — het is alles geen goud wat er blinkt, en het is alles geen ongeluk wat het schijnt te zijn. Ziekte, zwakheid, tegenspoed kunnen voor uw wezenlijk en eeuwig geluk de heilzaamste gevolgen hebben. Een oud dichter zeide reeds *het is mij goed, verdrukt te zijn geweest.* (1) Het is met de menschen als met de gewassen: sommige groeijen beter in het warme zuiden, andere het best in het barre noorden; en een oud spreekwoord zegt: *het zijn sterke beenen, die de weelde kunnen verdra-*

(1) Psalm CXIX: 71.

gen. Wij weten niet, wat wij verdragen en niet verdragen kunnen, wat voor onze geaardheid noodig, voor onze bekeering en zaligheid het nuttigst is; dat weet God alleen. Wij moeten dus maar aan Hem overlaten, om het te schikken, zoo als het Hem behaagt, veel op het goede zien, dat wij nog boven anderen genieten, hetgeen altijd onverdiend, en veel is, en slechts trachten God tot onzen Vriend, Jezus tot onzen Zaligmaker te hebben, dan zijn wij altijd rijk. Want *de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging* (1)

Wie zou dan uw doen bedillen?
 Kwaad, zegt somtijds ons gevoel,
 Op uw God'lijk doen en willen;
 Maar die wijsheid mist haar doel.
 Konden we ooit de reden ramen,
 Waarom dus de hemel koos;
 Ach! hoe zouden wij ons schamen,
 Onze zin bleek zinneloos.

Evang. Gez. XXI: 5.

XII. *De ongevoelige en trotsche broeder.*

Luc. XV: 25—32.

Gij kent de geschiedenis van den verloren zoon. In het vorig stukje (2) heb ik u op dien onbedachtzamen, maar naderhand nog gelukkig te regt gekomen' jongeling gewezen. Thans wil ik u door het voorbeeld van zij-

(1) 1 Tim. VI: 6.

(2) Bladz. 59.

nen broeder waarschuwen tegen een leelijk gebrek, namelijk de *on gevoeligheid* en *liefdeloosheid*, welke ons onvatbaar maakt voor medelijden met het leed van anderen, en voor de aangename gevoelens van dankbaarheid en vreugde. Leest eens hetgeen er van dien stuggen, naren jongeling gezegd wordt. Welk eene honende taal, voor vader en moeder beide hooren wij uit zijnen mond, welk een norsch en onwaardig gedrag! Welk een ijskoud hart bij zulk eene aandoenlijke gelegenheid! Al wat laag en verachtelijk is loopt hier zamen. Ondankbaar voor hetgeen hij zoo vele jaren van zijnen vader genoten had, verwijt hij dezen goeden man gebrek aan liefde; hij ziet daar zijnen eigen broeder met gescheurde klederen en met tranen in de oogen voor zich staan, en, in plaats van hem aan zijn hart te drukken, spreekt hij met de grootste verachting van hem, als van eenen doorbrenger en liederlijken booswicht; hij geeft hem niet eens den naam van *Broeder*, maar zegt op een versmadende toon: *deze uw zoon*. Alles is verheugd zelfs de dienstboden zijn verblijd, alleen *hij* is gemelijk en verdrietig; hij weigert zelfs in huis te komen, en wil geen deel nemen aan den feestelijken maaltijd, en, of zijn vader met vriendelijkheid zijne onbeschoftheid beantwoordt, hem bidt om toch in het behoud van zijnen broeder

zich te verheugen, niets is in staat om dat stalen hart te verbreken, of die zwarte ziel te veranderen. — En, van waar die ongevoeligheid voor menschelijke ellende, broederlijke liefde en huiselijke vreugde? Alleen uit eene hooge maat van ingenomenheid met zichzelf, uit trotsche eigenliefde, waardoor hij niemand dan alleen zichzelf beminde, altijd meende dat hij niet genoeg had, en dus een onvergenoegd en nijdig bestaan kreeg.

Kinderen! wacht u voor zulk een hatelijk karakter; want waarlijk zoodanige worden er gevonden, en, indien zij er niet waren, zou de lieve Heiland dat beeld in Zijne gelijkenis niet gevoegd hebben. In de vroege jeugd kan de grondslag hiertoe gelegd worden. Het begint eerst met jaloerschheid, het wordt vervolgens kribbigheid, daarna gemelijkheid, nijdigheid, ongezelligheid, eindelijk de ongevoeligste stugheid. Dat niets aan een ander te gunnen, alles voor zich zelve te willen hebben, altijd de eerste te willen wezen, niet te kunnen verdragen dat een ander geprezen wordt, ziet dat zijn de beginselen, waaruit zulk een boos bestaan voortkomt. Jezus spreekt van zulke kinderen (1) bij welke Hij Zijne booze tijdgenooten vergelijkt, *die op de markt zitten, en hunnen gezellen toeroepen, en zeggen:*

(1) Matth. XI : 16, 17.

wij hebben voor u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst, wij hebben voor u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend. — Kinderen van welke niets te maken is, die in niets deel nemen, noch in vreugde, noch in droefheid; ieder laat hen loopen, zij verteren van nijd, maken zich-zelfen ongelukkig, worden door niemand bemind; want met welke maat men meet, wordt ons weder toegemeten; die veel voor een ander over heeft, voor dien hebben wij ook veel over, maar die alles alleen voor zich zelve begeert, die vind nergens deelneming, is zonder vriend; men mijdt zijn gezelschap, veracht zijn laag karakter, en ingeval van nood is hij zonder hulp, hij leeft onbemind en sterft onbeklaagd.

XIII. *Juda, of de gevoelige broeder en getrouwe zoon.*

Ziet daar eenen geheel anderen broeder en zoon dan de vorige, juist het tegendeel. Het geval, in hetwelk Juda, Jakobs vierde zoon, verkeerde, was allermoeijelijkst. — Hij was bij zijnen vader borg gebleven voor zijnen jongsten broeder Benjamin, welken hij beloofd had weder terug te zullen brengen. Maar wat gebeurt? Benjamin wordt beschuldigd van Jozef zilveren beker in zijn korenzak verborgen en medegenomen te

hebben. De zaak was niet te ontkennen, want de beker was bij hem gevonden. Benjamin moet dus als slaaf gevangen blijven, terwijl de andere broeders vrijheid hebben om te vertrekken. — Wat zal Juda nu doen? Zijnen broeder verdedigen? dat kon hij niet, — hem vrijmaken? dat is onmogelijk, — hem medenemen naar huis? dat was door de stellige verklaring van den Egyptischen heer afgesneden. — Wat blijft er voor Juda over? niets, dan alleen op het hart van den regent eene poging te doen, om hem tot medelijden te bewegen. Dit doet Juda ook op zulk eene aandoenlijke en treffende wijze, dat zelfs het lezen van zijne aanspraak nu nog ieder gevoelig hart roeren moet, en een vereerend gedenkteeken is van zijne teedere ouderliefde en opregte broederliefde. Hij biedt zichzelf aan, om, in plaats van Benjamin, Jozefs slaaf te zijn; hij had wel dierbare betrekkingen t' huis, vrouw en kinderen, maar hij kon het denkbeeld niet verdragen, zijnen ouden vader van verdriet in het graf te helpen, en nu wil Juda vaderland, bezittingen, familie, vrouw en kinderen vaarwel zeggen, zijne vrijheid, zijn persoon, zijn leven misschien opofferen, om eenen broeder te redden, eenen vader niet te bedroeven, en zijn eenmaal gegeven woord niet te verbreken. Welk een edel gedrag! Het had op Jozefs gevoe-

lig hart ook zulk eenen indruk, dat hij zich niet meer verbergen kon, maar terstond ondeckte dat hij Jozef was. — Het was deze zelfde Juda ook, welke tegen de andere broeders zich verzette, toen zij Jozef wilden dooden; hij deed toen wel den voorslag, om hem aan een voorbij trekkend gezelschap van kooplieden als slaaf te verkopen, maar waarschijnlijk beschouwde hij dit als het eenigste middel om Jozefs leven te redden. — Vergelijkt nu eens taal en gedrag van Juda met dien ongevoeligen en nijdigen broeder, Luc. XV, dan wordt het beeld van den laatsten nog afzigtelijker. — Kinderen! leert van dezen edelen Juda, dat men in tijd van nood, alles voor zijne broeders en ouders moet over hebben, ze in gevaar niet verlaten, maar getrouwelijk bijstaan en helpen. Leert van hem wat het is, zijne belofte gestand te doen, en dat men *niet slechts moet liefhebben met de tong, maar in de daad en waarheid* (1). Kinderen, die het verdriet van hunne ouders niet zien kunnen, en zonder jaloerschheid kunnen verdragen, dat van de jongere broeders veel werk gemaakt wordt, die in de plaats van de kleinere te plagen en te kwellen, dezelve onder hunne bescherming nemen, voor spreken, behulpzaam zijn, dat zijn *regt-gearde kinderen*; zij zullen niet alleen lof

(1) 1 Joh. III : 18.

en eer behalen, maar ook zal hunne getrouwheid vergolden worden. Het is de *liefde*, maar ook de *liefde* alleen, welke ons tot dit alles in staat stelt.

Hoe goed, hoe lieflijk is 't, dat zonen,
Van 't zelfde huis, als broeders zamen wonen!
Waar liefde woont, gebiedt de Heer den zegen,
Daar woont Hij zelf, daar wordt Zijn heil verkregen,
En 't leven tot in eeuwigheid.

Psalm CXXXIII : 1 en 3.

XIV. *Wie is de gehoorzame? of de gelijkenis der twee zonen.*

Matth. XXI : 28—52.

Een zeker vader had twee zonen, welken hij beval om in zijnen wijnberg te arbeiden. De *een* zeide: ik zal het doen; maar deed het niet. De *ander* verklaarde rond uit, er geenen zin in te hebben, doch naderhand kwam hij tot inkeer, en deed het werk dat de vader hem had aanbevolen. Wie van deze twee was nu *de gehoorzame*? Immers de laatste alleen? Het zou wel beter geweest zijn, dat hij terstond, zonder weigering, was henen gegaan; hij behoorde dus niet onder de beste kinderen, maar hij gedroeg zich toch ongelijk beter dan de eerste, die veel beloofde en niets volbragt, geen berouw kreeg, en in zijne ongehoorzaamheid volhardde. Zoo als deze twee zonen handelden, is meermalen het gedrag

van kinderen omtrent hunne ouders, en van menschen omtrent God. — Men vindt kinderen die veel beloven, mooie woorden geven, zij toonen zich gewillig om alles te doen, wat men hun zegt, maar als het op stuk van zaken aankomt, dan hebben zij weinig of niets gedaan, brengen dan allerlei redenen van versooning bij, om zich vrij te pleiten, zij hebben het vergeten, of niet regt verstaan, daar kwam dit of dat tusschen beide, en wat dies meer is, terwijl anderen, die misschien meer voor de vuist zijn, als zij geen zin hebben, om te doen, hetgeen men hun oplegt, dat wel met woorden of gebaarden te kennen geven; maar, weldra het onbetamelijke van hun gedrag inziende, aanstonds herstellen, wat zij bedorven hebben. — Kinderen! die dit leest, leert uit dit verhaal, dat het ten aanzien van uwe ongehoorzaamheid aan God of uwe ouders niet in woorden en beloften, maar in daden, moet bestaan. Niet hij, die zegt: lieve vader! lieve moeder! maar die doet hetgeen zij willen, is een regtgeaard kind, en Jezus leert ons, dat het ook zoo is bij God: *niet die zegt: Heer! Heer! maar die doet den wil des Hemelschen Vaders* (1). Veel beloven en weinig houden doet ons alle vertrouwen verliezen, en met den mond iets zeggen, dat het hart niet

(1) Matth. VII : 21.

meent, is schandelijk liegen, en snoode geveinsdheid. Dat men zegt moet men doen, dat men belooft moet men volbrengen, één geval uitgezonderd, wanneer men iets gezegd of beloofd heeft, dat kwaad was, dan moet men, even als die zoon in de gelijkenis, terug keeren; beter ten halve gekeerd, dan geheel verdwaald; maar dan ook niet alleen berouw getoond, en schuld beleden, maar het misdrijf ook dadelijk nagelaten, en het goede betracht, want het is bij God en menschen waar: *Die zijne overtredingen bekent en laat, zal barmhartigheid vinden* (1).

BELANGRIJKE PLAATSEN DER H. SCHRIFT,
welke de kinderen wel mogen onthouden
en nadenken.

Eph. VI : 1—5.

Gij kinderen; zijt uwen ouderen gehoorzaam in den Heere, want dat is regt. Eert uwen vader en moeder, opdat het u welga, en gij lang leeft op aarde.

Eert uwe ouders door gehoorzaamheid. Dat eischt God, dat is uwe plicht, dat is de weg tot uw geluk. — Gehoorzaamt hun in den Heer, dat is uit liefde tot den Heer Jezus Christus, die u daarin is voorge-

(1) Spreuk. XXIII : 13.

gaan. — Het zal u welgaan, het moet u welgaan, wanneer gij dit doet: want God, die nooit liegt; God, die nooit zijn woord intrekt; God, die alles bestuurt, heeft het beloofd.

Gen. XVIII: 1—3.

Om u te zijn tot een God en uwen zede na u.

Dat zegt wat! Wanneer de Heer van hemel en aarde verklaart: *Ik ben uw God, en de God van uwe kinderen.* Dat zeide God aan Abraham, dat zegt Hij tot u in den bijbel, dat beloofde Hij bij uwen doop. Wat mag dan een kind niet bidden, hopen en verwachten van God? Maar hoe behoort dan ook zulk een kind, God niet te eeren en te gehoorzamen met alle zijne vermogens en krachten!

Spreuk. VIII: 17.

Die mij vroeg zoeken, zullen mij vinden.

Kan dit wel ooit *te vroeg* zijn? — Welk eene aanmoediging! Kinderen zoeken niet te vergeefs. Er zijn reeds vele kinderen in den hemel, er leven er nog op aarde, die de waarheid van dit gezegde ondervonden hebben. Neemt er slechts de proef van, en gij zult vroeg gelukkig zijn.

i Chron. XXVIII: 9.

Ken den God uwes vaders, en dien Hem met een volkomen hart en eene gewillige ziel, want de Heer doorzoekt de harten, en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten. Indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u in eeuwigheid verstooten.

Zoo sprak David tot zijnen Zoon Salomo, zoo spreekt elk godvruchtig vader tot zijnen zoon, elke vrome moeder tot hare dochter. — Kan een stervend vader zijne kinderen misleiden? En heeft ooit een stervend vader of moeder aan een kind gezegd: verlaat de dienst van God? — ooit gezegd: het komt er niet op aan, of men God dient of niet dient? — Wat dan *alle* stervenden, *alle* brave ouders uit éénen mond aan hunne kinderen zeggen, dat moet wel waar zijn.

Jeremia III: 4.

Zult gij van nu aan niet tot mij roepen: mijn Vader! Gij zijt de leidsman mijner jeugd?

Zoo Gij, van dat ik werd geboren,

Ja van mijn eerst begin,

Mij niet uit teedre min,

Hadt ondersteund,

'k Waar lang verloren.

Dus doe ik in gezangen,

U steeds mijn lof ontvangen.

Psalm LXXI: 4.

Psalm XXV: 7.

Gedenk niet der zonden mijner jongheid,

Zoo bad David, die, van zijne vroege jeugd af aan, God diende, en een der braafste zonen van zijnen vader was. Hij wist, hoe vele onbedachtzaamheid en ongehoorzaamheid in de jonge jaren, zelfs bij de beste kinderen, plaats had. David bad niet alleen zijnen vader, maar vooral God om vergeving. — Volgt hem daarin na, denkt nooit dat het genoeg is, als vader of moeder het u vergeven, God moet inzonderheid het ons vergeven. Hij wil het doen om Jezus wil, wanneer wij opregt voor Hem schuld belijden. — Kinderen! verzuimt het dan niet, om bij ieder kwaad, dat gij bedreven hebt, voor den alwetenden God op uwe kniën te vallen, en te bidden:

Sla de zonden nimmer gaê,
Die mijn' jongheid heeft bedreven,
Denk aan mij toch in genaê,
Om uw' goedheid eer te geven.

Psalm XXV: 3.

Genesis XXXIX: 9.

*Hoe zoude ik zulk een groot kwaad
doen, en zondigen tegen God!*

Zoo dacht en sprak Jozef in zijne jonge jaren, toen men hem tot eenig kwaad wilde

verleiden. God ziet het, waar niemand ons ziet; in het donkerste van den nacht, in den verborgsten hoek, overal ziet Hij wat wij doen, en hoort Hij wat wij spreken; wij zijn dus nooit alleen. Al doen wij de zonde nog zoo bedekt, Hij kan het uitbrengen, en al gebeurde dat niet, dan is het toch geene kleine zaak, te zondigen tegen God, die ons zoo veel goeds bewijst, wiens ongenoegen wij daardoor ons berokkenen, wiens hand wij niet kunnen ontvlugten, en aan wien wij rekenschap van alles geven moeten. Wilt gij dan eenen goeden raad? Leer van Jozef, wanneer men u tot eene of andere ondeugendheid, bij voorbeeld, liegen, vloeken, bedrog, dieverij, ongehoorzaamheid, of wat het ook zijn moge, poogt te verleiden, terstond en regtuit te zeggen: *ik mag het niet doen, want God ziet het.*

Psalm LXVIII: 6.

Hij is een Vader der weezen.

Er zullen onder u, die dit boekje leest, wel zijn, die vader of moeder, misschien wel beide, door den dood verloren hebben, of binnen kort in dat ongeluk komen zullen. Voor u, onderlooze weezen! heeft God in zijn woord, bijzonder troostrijke woorden laten beschrijven. Wij lezen nu eens: *laat uwe weezen achter, en Ik zal ze in*

het leven behouden (1). Dan weder: *immers zal een wees bij U ontferming vinden* (2). Maar het grootste van allen is, wanneer Hij zich laat noemen *den Vader der weezen*. — Ja dat is waar. Toen gij daar hulpeloos, en buiten staat om voor u zelve te zorgen, vader en moeder verloren hadt, heeft God vrienden, bloedverwanten, voogden verwekt, die zich u aantrokken, en werd voor uwe voeding, kleeding, onderwijs gezorgd; gij vindt medelijden en hulp bij menschen, soms bij vreemden. — Dat alles beschikte God. — Vergeet dit niet. Uw vader en moeder mogen in het graf liggen, uw ware en beste Vader sterft nooit, leeft in eeuwigheid. Hij is de Almagtige, en de Getrouwe. Hebt Hem lief als uwen Vader; gehoorzaamt Hem met blijmoedigheid; vertrouwt Hem alles toe.

Vergeet nooit één van zijn weldadigheên,

Vergeet ze niet; 't is God, die ze u bewees.

LEERZAME VERHALEN,

waaruit kinderen, ook nog in volgende jaren, wel eenig nut trekken kunnen, die zij daarom niet moeten vergeten.

HET GASTHUIS.

In een zeker gasthuis was een aantal zieken, met onderscheidene ziekten en on-

(1) Jerem. XLIX: 11.

(2) Hos. XIV: 4.

gemakken gckweld; de een nog ellendiger dan de andere, maar allen toch zoo ernstig ziek, dat zij, zonder krachtdadige hulp, een' gewissen dood te gemoet gingen. Op hoog gezag werd er een geneesheer naar dit huis gezonden, wien het noch aan kunde, noch aan menschlievendheid ontbrak, om alles te doen tot herstelling der ongelukkigen. — Maar zonderling was het gedrag dezer menschen. De *een* wilde niet weten, dat hij ziek was, geloofde ten minste niet dat er gevaar bij was, en als de geneesheer hem bezocht, dan was het antwoord, ik heb voor als nog uwe hulp niet noodig. *Anderen* wilden zich zelve helpen, namen allerlei half goede, half kwade middelen bij de hand, om zich te genezen; deze sloegen het aanbod van den vriendelijken geneesheer al mede af. Eene *derde* soort, in plaats van eenen behoorlijken leefregel te houden, en zich te mijden, ging zich dagelijks te buiten in spijs en drank, veroorzaakte zich heete koortsen, welke hen spoedig ten grave sleepten. Eene *vierde* soort weigerde de drankjes te gebruiken, omdat zij bitter smaakten. Er waren ook *eenigen*, die te trotsch waren om *voor niet* geholpen te worden, en die hoegenaamd geene verpligting aan den geneesheer wilden hebben. Ja het ontbrak niet aan de *zoodanigen*, die geen regt vertrouwen op den geneesheer hadden, gedurig

knoeiden met de medicijnen, door er wat af te laten of wat bij te doen, zoodat de middelen de behoorlijke werking niet hebben konden. *Enkele* waren er, die het hopeloos opgaven, en zeiden: het is met ons gedaan. Slechts eenige *weinigen*, die van de vriendelijke hulp des geneesheers een dankbaar gebruik maakten, de dranken, hoe bitter ook, zich lieten welgevallen, stipt den leefregel, door den doktor voorgeschreven, poogden te volgen, met dat gelukkig gevolg, dat *dezen allen* eindelijk geheel herstelden.

Het *gasthuis* is de *aarde*. De *kranken* zijn de *menschen*. De *zieken* zijn hunne *dwaasheden* en *gebreken*. De *geneesheer* is Jezus Christus. De *bittere dranken* zijn de *bestraffingen* van het geweten, en de *rampen* dezer wereld. De *leefregels* zijn de *lessen* van het *Evangelie*. Die *gezond* zijn hebben den *Medicijnmeester* niet noodig, maar die *ziek* zijn. *Hij* is in de *wereld* gekomen, niet om *regtvaardigen*, maar *zondaars* te roepen tot *bekeering* (1).

DE TWEE REIZIGERS.

Een zeker vader had twee zonen, welke hij naar een ver gelegen land zondt, om zich aldaar die kundigheden te verwerven,

¹ Matth. IX: 12.

waardoor zij eenmaal in staat konden worden, in eenen aanzienlijken post in hun vaderland te kunnen geplaatst worden. Hij gaf aan beide *drie* dingen mede *vooreerst*: eene goede som gelds, teneinde daarmede winst te doen, en zich alles aan te schaffen, wat zij noodig hadden; — *ten tweede*: een geschrift, hoe zij hunne reis moesten inrigten, en zich gedragen in het land, werwaarts zij heen reisden; *ten derde*: eenen getrouwen vriend die den post van gouverneur bij hen moest waarnemen, hen raden, voorlichten, bijstaan en helpen in voorkomende gevallen. — De beide zonen vertrokken onder vele aandoeningen, en met plegtige belofte, om zich in alles wel te gedragen, en aan 's vaders oogmerken te beantwoorden. Zij reisden de eerste dagen vrij voorspoedig en gelukkig; maar het duurde niet lang, of het gedrag der beide zonen begon zeer uiteen te loopen. De een was een eigenwijze knaap, die kwade streken had, en blijde was, dat hij uit 's vaders huis en oog was. Hij begon spoedig zijn geld te verkwisten aan allerlei nuttelooze dingen, waardoor zijne kas van tijd tot tijd aanmerkelijk verminderde. De gouverneur bragt hem dit wel onder het oog, wees hem op het geschrift zijns vaders; maar de jongen werd boos, wilde naar den gouverneur niet hooren, en stoorde zich hoegenaamd

niet aan het geschrift. Eindelijk was alles verteerd, de knaap had niets van belang geleerd. De tijd kwam om naar huis te keeren, maar ziet, hij deugde voor niets. — De andere zoon gedroeg zich geheel anders. Hij las dagelijks in het geschrift zijns vaders, om toch niets tegen zijnen wil te doen; hij besteedde zijn geld aan het noodige, deed met hetzelfde groote winst, en verzamelde zich vele kundigheden. Het gebeurde, ja wel, nu en dan, dat hij door voorbarigheid en onbedachtzaamheid van den weg afraakte; somwijlen deed hij wel iets dat niet goed was, maar hij was gezeggelijk en gevoelig; want als zijn gouverneur, voor wiens eerlijkheid en braafheid hij bijzondere achting had, en dien hij als zijnen besten vriend beschouwde, hem dit onder het oog bragt, dan gaf hij het hem spoedig gewonnen, en volgde zijnen raad. Eindelijk kwam de tijd om naar huis te keeren. De vader ontving den braven jongeling met vreugde, bezorgde hem eenen aanzienlijken post, in welke hij met groote eer, tot nut van anderen, wel te vrede en in de gelukkigste omstandigheden zijn leven doorbragt.

De *Vader is God*. Die *twee zonen zijn de menschen*. Het *geld*, waarmede wij winst moeten doen, zijn *onze zielsvermogens en ligchaamskrachten*. Het *geschrift*, naar hetwelk men op de reis zich moest gedra-

gen, is de *Bijbel*. De *gouverneur*, die ons vergezelt, is ons *geweten*. De *reis* in het vreemde land is ons *tegenwoordig leven*. Het *vaderland* is de *hemel*.

Is voorbereiding 't groote doel
 Van dit kortstondig leven.
 Dat ik den prijs des tijds gevoel',
 Mij tot die taak gegeven!
 Och dat ik vlijtig woek'ren leer'
 Met de afgewogen uren!
 Het eens vervlogene keert niet weêr,
 Maar wat het wrocht blijft duren.
 Evang. Gez. CLXXIX : 3.

DE BERGREIS (1).

Om in de hoofdstad van een zeker rijk te komen, waar zich de natuur in alle hare schoonheid vertoonde, en waar de ingezetenen het hoogste geluk smaakten, moest men eenen zekeren hoogen, en op sommige plaatsen vrij steilen berg beklimmen. Beneden aan den voet van dezen berg lag een uitgestrekt dal, waar allerlei fraaije gewassen en bloemen groeiden, schoone lusthuizen stonden, en allerlei aangenaambheden te genieten waren. Velen sloegen hier hunne tenten op, vergaten het beklimmen van den berg, stierven en werden begraven in het dal. Naast aan hetzelfde lag eene zekere hoogte, welke met den berg aan eene zijde

(1) Vrij gevolgd naar Sailer.

verbonden was, maar aan de andere zijde van denzelfen afweek, waarop vele vreemde gewassen, statige boomen, fraaije prieelen, heerlijke bronnen en beken gevonden werden, maar waar ook veel alsen, onkruid en doornen groeiden. Hooger op den berg was de lucht fijner, ademde men ruimer, hier vond men de heerlijkste specerijen, en verspreiden de welriekendste balsemplanten den aangenaamsten geur; de weg echter was hier vermoeijender, men gleet somwijlen achteruit of kwetste zich aan een scherpen steen, terwijl weder op een' anderen tijd de wolken zich uitstorten op het hoofd der reizigers, hen doornat maakten, of ook de heete zonnestralen den wandelaar aanmechtig deden nedervallen. Eindelijk kwam men aan den top des bergs, van waar men het heerlijkste uitzigt had op de hoofdstad. Hier was de lucht nog zuiverder, de bronnen gaven het helderste water, dat verkwikte en versterkte. Hier stond de boom des levens, en de planten, welke hier wiessen, waren dezelfde, die in de streek van de hoofdstad groeiden, schoon niet zoo fraai en krachtig, als in het land, waar zij eigenlijk 't huis behoorden; alle vruchten waren hier fijner en geuriger van smaak, voedender en versterkender dan op de lagere gedeelten van den berg, maar toch niet zoo fijn als in de hoofdstad, en de daauw, welke hier viel,

had zulk eene vruchtbaarmakende kracht, dat de druppels, die van de planten boven op den top afvielen op de lager liggende gewassen, aan dezelve leven en kracht mededeelden. Die dezen top dus bereikten vonden zich onuitsprekelijk gelukkig, en verga-ten dra de moeilijkheden, die zij bij het klimmen hadden moeten uitstaan. Zij kwamen alle in de hoofdstad.

De *hoofdstad* is de *hemel*. Het *dal* naast aan den voet des bergs zijn de *zinnelijke vermaken* van dit leven. De *hoogte*, waar onkruid en heerlijke gewassen zamen groeiden, zijn de *menschelijke wetenschappen*, waar men veel kaf onder het goede zaad vindt. Het *verhevener gedeelte*, waar specerijen en balsem, maar ook meerder vermoënissen gevonden worden, is het afbeeldsel van de edelere *genoegens van het hart*, als liefde, grootmoedigheid, weldadigheid, vriendschap. Op den *top* groeijen de aangenaamheden van de *godsdiens*t; hier smaakt men de hoogste genoegens. Dien top moeten wij bereiken, zullen wij een vrolijk uitzigt op den hemel hebben, en die rust der ziel, die vrede en vreugde smaken, welke noch de genoegens dezer wereld, noch de wetenschappen ons immer geven kunnen.

DE BESTE SCHAT.

Een schip, van Oost-Indiën naar Europa terug keerende, was met eene kostbare lading van goud, specerijen en andere voortbrengselen dier rijke landen bevracht, welke het eigendom uitmaakten der passagiers, die dit als de vrucht hunner uitlandigheid t'huishoofden hoopten te brengen. Onder de togtgenooten bevond zich een man van middelbare jaren, die eenen geruimen tijd in de Oost had doorgebracht, en tot aller verwondering niets anders, dan een weinig kleeren, en eenige merkwaardige zeldzaamheden had scheep gebragt. Met een medelijdend en versmadend oog zagen de andere reizigers op dezen, zoo het scheen, armen hals neer; men spottede met zijne eenvoudige kleeding, en met de vermoedelijke onoozelheid van iemand, die zoo vele jaren in de Indien geweest zijnde, geen vermogen had weten te bekomen. Deze man echter scheen zich weinig te storen aan de laffe spotternijen zijner reisgenooten, was zeer opgeruimd van geest, betoonde zich vriendelijk en wellevend, en men bemerkte weldra uit deze en gene trekken, dat hij een beschaafd en verstandig man was; men hield op met schimpen, maar bevreemde zich nu niet minder over zijne schijnbare armoede. — Dan, wat gebeurt? Er begint eene hevige storm te

ontstaan, de zee wordt onstuimig, het schip kraakt en slingert geweldig, de nood, wegens de nabijheid van onderscheidene zandbanken, werwaarts het schip door den wind heen gedreven werd, klimt; het gevaar om te verongelukken wordt van oogenblik tot oogenblik grooter, men schreeuwt en jammert, men verwenscht leven en reis, gilt het uit van wanhopige klagten. Alleen blijft de voormaals bespote passagier zijne tegenwoordigheid van geest behouden, vermaant tot bedaardheid, wijst op God, die magtig is hen te redden, en werkt onvermoeid mede, om indien het mogelijk was, het schip nog te behouden; maar alles te vergeefs. Het schip stoot op een klip, slaat in stukken, en er blijft voor de scheepelingen niets anders over, dan zich of met de boot of door zwemmen te redden, en alzoo met verlies van al hun goed, alleen het leven te behouden. Zoo als men aan land gekomen was, viel deze onverklaarbare man op zijne kniën, dankte God voor het behoud zijns levens, en terwijl de anderen zich het haar uit het hoofd rukten, omdat zij alles verloren hadden, riep hij uit: *mijn schat is behouden*. Nu dacht men dat de man zinloos geworden was, want zijne taal was hun onverstaaubar; maar men werd ras diep beschaamd over voormaligen spot, en volkomen overtuigd, dat hij den *besten*

schat verkregen had, toen hij hun zeide:
 « Ik heb, gedurende mijn verblijf in de
 Indiën, God als mijn algenoegzaam goed,
 en Jezus Christus als mijnen Heiland en
 Zaligmaker leeren kennen. Ik heb mijnen
 tijd besteed om kundigheden te bekomen,
 met welke ik aan mijn vaderland hope dienst
 te bewijzen. Ik heb in die jaren, welke ik
 in de Oost heb doorgebracht, menigeen
 tot raad en hulp mogen wezen, en, gelijk
 ik vertrouw, bij een en ander goed zaad
 gestrooid, dat in den dag des oogstes heer-
 lijke vrucht zal voortbrengen. Dit is de
schat, welken ik verkregen heb; geen storm
 of schipbreuk kon denzelven mij ontrooven.
 Wijsheid en godsvrucht is het eenige vaste
 kapitaal, dat men uit de schipbreuk dezer
 wereld bij den dood zal kunnen medenemen
 naar het vaderland der eeuwigheid, wer-
 waarts wij allen zullen henengaan, en waar
 de vraag niet zal zijn naar goud, zilver,
 fraaie meubelen en kleederen, maar of wij
 God leerden vreezen, en Jezus Christus
 hebben lief gehad." Allen verstomden, en
 moesten, willens of onwillens, bekennen,
 dat hij, *hij alleen*, de rijkste en gelukkig-
 ste was.

MIETJE,

bij het Bijbelsch prenteboek (*).

Kijk eens, lieva beste zusje!
 Zie die mooije prent eens in.
 O! zij toont ons zoo bekoorlijk,
 Jezus liefde en kindermin.
 Hierin is toch iets bijzonders,
 Open ik het prenteboek,
 't Is als of ik dan van zelve
 Altijd naar dat prentje zoek.

Ziet gij daar wel Jezus zitten,
 Al het volk rondom Hem staan?
 En daar ginder komen moeders,
 Met haar lieve kleinen aan.
 O! die brengen zij tot Jezus
 Opdat Hij ze zeg'nen zou;
 Zij geloofden dat Hij gaarne,
 Deze kinderen zeg'nen wou.

Maar ziet gij wel, hoe die mannen,
 Die daar achter Jezus staan,
 Op die hartelijke moeders
 Gansch onvriend'lijke oogen slaan?
 Jezus moest ontelb're scharen
 Leeren, helpen: hoe kon Hij
 Dan met kleinen zich bemoeijen?
 Neen dit kon niet, dachten zij.

Daarom wijzen zij die moeders
 Af, met een onheusch verwijt:
 « Gaat toch met die kind'ren henen, »
 Zeggen zij, « 't is nu geen tijd. »

(*) Door eene vriendelijke hand medegedeeld, ten einde dit, slechts aan zeer weinige kinderen bekende, stukje meer algemeen te maken.

Maar zie, hoe die lieve Jezus,
 Met een vriendelijk gelaat,
 Handen uitstrekt naar dat kindje,
 En het tot zich komen laat.

Hij bestraft die mannen ernstig,
 Leert hen met een' luide stem,
 Dat men lieve kleine kind'ren,
 Nimmer weren mag van Hem.
 Dat Hij kindertjes beminde
 En gelukkig maken wou,
 En Zijn blijden zaal'gen hemel
 Ook voor kind'ren op'nen zou.

En zie nu nog eens mijn zusje!
 Hoe vol liefde, en hoe opregt,
 Hij op 't hoofd van 't kleine kindje
 Zegenend Zijn' handen legt.
 O! zoo lief had Hij de kind'ren,
 Ons ook Zusje! ja gewis.
 Zeg mij Zusje! weet gij ergens
 Beter Vriend, dan Jezus is?

Zusje kon niet langer zwijgen,
 O! als ik dit prentje zie,
 (Riep zij) voel ik zulk een' liefde,
 Voor dien Jezus: lieve Mie!
 Als Hij nu nog bij ons leefde,
 Sprak ik ijlings moeder aan,
 En ik vraagde: mag ik morgen
 Ook naar dezen Jezus gaan?

Ja! maar dat kan nu wezen,
 Lieve zus, zei Mietje toen,
 Jezus is nu in den hemel,
 'k Zou 't ook anders gaarne doen.
 Maar ik wil u eens vertellen,
 Wat mij moeder heeft gezegd,

Toen zij mij Gods groote liefde,
Uit mijn doop heeft uitgelegd.

Nu ook brengt men kleine kinders
Daaglijks nog naar Jezus heen,
Gij en ik, en onze broertjes
Hadden dit geluk gemeen.
Jezus wil hen nu nog zeg'nen,
Schonk Zijn vriendschap hun geheel,
En als zij Zijn lessen volgen,
Wordt de Hemel eens hun deel.

Laat ons altijd hieraan denken,
Als wij kind'ren doopen zien,
En het ons met vreugd herinn'ren,
't Mogt dus ook aan ons geschiën.
Zusje hoorde vol verrukking
Mietjes lief' vertelsel aan,
Moeder, die het had beluisterd,
Storte een dankb're vreugdetraan.

MORGENZANG.

'k Ontwaak, — mijn God! wat zijt Gij goed,
Ik zie, de zon herrijst,
Gij zijt het, die haar schijnen doet,
En 't uur van rijzen wijst.

Zij treedt te voorschijn op Uw Wil,
Bij elken morgenstond;
En staat in haren loop niet stil,
Maar schijnt de wereld rond.

Och had ik elken dag met vreugd,
Als zij, mijn' taak gedaan!
O! mogt ik van mijn vroegste jeugd,
Het pad ten hemel gaan!

Verleen mij steeds Uw bijstand, Heer!
 Versterk mij door Uw kracht'
 Dat ik in 's levens morgen leer,
 - Gereed zijn voor de nacht.

WATTS, *vrij gevolgd.*

HET KIND, DAT OM VERGEVING BIDT.

Hier kniel ik vol van droefheid
 En schaamte voor U neer.
 Heb dank, dat ik U kennen
 En bidden mag, o Heer!

'k Heb weêr zoo veel misdreven,
 Ik was op nieuw weêr stout,
 Ik doe het telkens weder,
 Hoe dikwijls 't mij berouwt.

Wanneer 't mijn ouders weten,
 Dan baart het hun verdriet;
 Maar kan 'k mij ook verbergen
 Voor U, die alles ziet?

o Neen! Gij ziet mijn zonde;
 Maar ook mijn smart en spijt.
 En 'k mogt van Jezus leeren,
 Dat Gij mijn Vader zijt!

Mijn Vader, die Zijn liefde,
 Zoo graag aan kind'ren toont,
 En 't kwaad dat zij bedrijven
 Om Jezus wil verschoont.

Zie Vader! op mij neder!
 Vergeef het schuldig kind!
 En leer het dagelijks toonen,
 Hoe teêr het U bemint.

HET MOOIJE KLEED.

Hoe blij ben ik! het nieuwe kleed,
 Door oudren gunst ontvangen,
 Is fraai van kleur, het staat zoo wel,
 Is regt naar mijn verlangen.

Maar zou ik pronken met dit kleed,
 Of mij thans meerder achten?
 Een dwaas zijn, die om kiel of pij
 Een ander zou verachten?

Het schoonst gewaad bedekt geen fout,
 Kan mij geen wijsheid geven,
 Verandert niets in hoofd en hart,
 Leert mij niet beter leven.

Er is een kleed van meer waardij,
 Waaraan geen mot kan knagen,
 't Wordt nimmer oud, staat altijd goed,
 't Zijn wijzen, die het dragen.

Het is een zonderling gewaad,
 Men draagt het zonder weten;
 Men koopt het duur, maar zonder geld,
 En heeft het nooit versleten.

De kleur is vast, maar schittert niet,
 Wordt fraaijer door het dragen,
 't Is nooit te koud, en nooit te zwaar,
 En 't zal ons steeds behagen.

Het is het kleed der *Nedrigheid*.
 Dat siert voor God en menschen.
 Daar 't engelen, ja zelfs Jezus dekt, —
 Zou ik een ander wenschen?

DE VERJAARDAG.

Al wederom een jaar voorbij
 Van 't jeugdig kinderleven.
 Ik wil herdenken op deez' dag,
 Wat God mij heeft gegeven.

Gezondheid, kleeding, spijs en drank,
 Verstand om wat te leeren,
 Geen dag liet Hij mij onderwijs,
 Of goeden raad ontberen.

Hoe menig nutte wijze les
 Mogt ik dit jaar weer hooren,
 En was ik in gevaar of nood,
 God wou 't gebed verhooren.

o Hemelsch Vader! 'k zeg U dank,
 Voor zoo veel blijde dagen,
 Voor al den zegen, dien gij gaaft,
 Maar 'k moet vergeving vragen,

Dat ik niet meerder heb geleerd,
 Zoo dikwijls heb misdreven,
 Zoo traag gedankt heb en gebeên,
 Ach wil het mij vergeven!

Leer mij nu ook mijn volgend jaar,
 Meer naar Uw wil besteden.
 Och! help mij door Uw goeden geest,
 Bestier mijn kindsche schreden.

Laat mij mijn ouders zijn tot vreugd,
 Wil hun het leven sparen,
 Och dat zij mij tot Jezus eer,
 Nog dikwijls zien verjaren.

D E K L O K.

De menschen leerden mij het spreken,
 Schoon 'k tong heb noch verstand;
 Zij hooren mij in alle streken,
 'k Ben altijd bij de hand,

Ik leer hun vele goede zaken;
 Ik waarschuw vroeg en laat,
 Om voor 't verzuim des tijds te waken,
 Maar 't komt meestal te laat.

Ik hoor hen wel gedurig zeggen:
 Waar blijft toch steeds de tijd?
 Maar 'k hoor hen weinig overleggen,
 Hoe 't misbruik wordt verijd.

Zij denken steeds bij hun vermaken,
 Dat ik te vroeg gewaag,
 Verveelt het hun hij zware zaken,
 Dan sla ik veel te traag.

Ik zeg den ouden, en den tragen:
 Haast u! de tijd vliegt voort.
 Maar of ik roep bij nacht of dagen,
 Mijn stem wordt niet gehoord.

Ik zeg den kranken en den droeven:
 Een lijdens uur weêr weg!
 Maar, 't schijnt hem veel te lang te toeven,
 Hij merkt niet, wat ik zeg.

Ik zeg het oude en jonge menschen,
 't Verleden komt niet weêr,
 Zij stemmen toe, maar 't blijft bij wenschen,
 'k Zie geen terug gekeer.

Zoo gaat het, dagen, maanden, jaren,
 De laatste klokslag slaat,
 Men mag dan op 't verzuimde staren,
 Ik roep: 't is nu te laat.

Leert kind'ren! leert in jonge dagen,
 Verbeuzelt nooit uw tijd,
 Wilt vroeg naar deugd en wijsheid vragen,
 Die eindeloos verblijdt.

DE SPIEGEL.

Jansje keek veel in den spiegel,
 Om te zien, hoe mooi zij was,
 Stapte dan met trotsche schreden
 Heen en weder voor het glas.

Jansje kon niet veel verdragen,
 Eigenlievend, ligtgeraakt,
 Wat men deed tot haar genoegen,
 Zelden was 't van pas gemaakt.

Moeder zag dit, en zij wenschte
 't Kwaad in zijne bron gestuit,
 En tot middel van verbet'ring,
 Koos zij juist den spiegel uit.

Werd het meisje nu gramstorig,
 Fluks werd zij gebragt voor 't glas,
 En zag in de donk're trekken
 Van 't gelaat, hoe leelijk 't was.

Zat zij in een hoek te pruilen,
 Spoedig werd dit weêr gestuit,
 Als de spiegel haar vertoonde:
 Leelijk ziet nu Jansje er uit.

't Scheen in 't eerst niet veel te baten,
 Tot genezing van het kwaad,
 Moeder gaat toch voort met spieg'len,
 Hoe 't ook Jansje tegenstaat.

Na verloop van vele dagen,
 Werd bereikt het groote doel.
 Jansje kwam vergeving vragen,
 En ontdekte schuldgevoel.

't Meisje werd beschaamd, verlegen,
 De indruk dien de spiegel gaf,
 Was weldadig en bestendig:
 Jansje legd' haar trotschheid af.

Kindren! wilt den spiegel mijden,
 Als hij hoopt tot ij'd'len waan!
 Zijt gij slordig; boos of rijdig,
 Gaat dan voor den spiegel staan.

DE BLOESEM.

Vader! zie de boomen bloeijen!
 't Weer is fraai, en zacht de lucht.
 O! wat zal dat welig groeijen!
 Zeker geeft dit rijke vrucht!

Lieve jongen! zei de vader,
 Oordeel toch niet voor den tijd!
 Wacht vooreerst, tot gij wat nader
 Bij den oogst der vruchten zijt!

Veel, ja duizende gevaren,
 Kan de wiss'ling van het weêr,
 Kan het ongedierte baren,
 En de bloesem is zoo teêr.

Somtijds kan 't geheel bederven,
 's Avonds schijnt het schoon en groot;
 Maar één nachtvorst doet het sterven,
 's Morgens is het meeste dood.

't Heugt mij wel van najaarsdagen,
 Dat men schaars een vruchtje vond
 Aan de boomen, die wij zagen,
 Schoon 't in 't voorjaar heerlijk stond.

Denk, dat ge in uw jeugdig leven,
 Even als de boomen zijt;
 Nu belooft gij veel te geven:
 Maar het is eerst lentetijd.

Veel, ja duizende gevaren,
 Drijven om u heen en weer,
 En gij zijt in kindsche jaren,
 Als de bloesem zwak en teêr.

Als u luiheid kan behagen,
 Of de zonde u ooit bekoort,
 Schoon gij nu moegt bloesems dragen,
 Nimmer brengt gij vruchten voort.

Waak en bid uw gansche leven,
 Mijd wat u van kracht berooft,
 Laat uw herfst de vrucht eens geven
 Die uw lente nu belooft.

A 2420059

Bij de Drukkers dezes is mede te bekomen:

1. Levensgeschiedenis van Peter Lohbeck, tweede druk, naar het Hoogduitsch. 15 Ct.
2. De Welbestede Stuiver, of de Bijbels der arme Negers, tweede druk; naar het Engelsch. 10 "
3. De Wever uit Welsh, tweede druk; naar het Engelsch. 07½ "
4. De kleine bewoner van het Auvergnésche gebergte; naar het Engelsch. 10 "
5. Arme Sara; of de Indiaansche Vrouw, tweede druk, naar het Engelsch. 07½ "
6. De Jonge Hutbewoonster, derde druk; naar het Engelsch. 22½ "
7. Buitengewone Opwekking onder de kinderen in Elberfeld; tweede druk. 05 "
8. De Iersche Boer, naar het Engelsch. 10 "
9. Elizabeth Cunningham; eene ware Geschiedenis, tweede druk. 20 "
10. Geschiedenis van John Robina, de Matroos. 10 "
11. Uithreiding van de Parabel der vijf wijze en vijf dwaze Maagden. 10 "
12. Het leven van Kolonel Jacob Gardiner. 17½ "
13. De Stroopers Dochter. 10 "
14. De Bode met goede tijding. 15 "
15. Jansje Allan. 15 "
16. Zonderlinge tusschenkomst der Voorzienigheid. 07 "
17. Levensberigt van Amelia Gale. 10 "
18. Sara Hill, de leerling van de Zondagschool. 15 "
19. De Geschiedenis van Mary Smith. 12½ "
20. De Dorps-Predikant. 10 "
21. De Waarheid en uitwerkselen van het Evangelie. 10 "
22. Kracht des Geloofs, bij treffende beproeving. 10 "
23. Herman de Houthakker. 12½ "
24. De laatste uren van John Cowper. 10 "
25. Het einde van den tijd. 10 "
26. Wat God bewaart, is wel bewaard. 15 "
27. Wie zijt gij? Wat hebt gij te doen? Wat behoort gij te worden? 10 "
28. De Weerhaan van het Kasteel. 12½ "
29. Eben-Haëzer, in Latakko. 10 "
30. Eenige berigten van Indiaansche Bekeerlingen. 10 "
31. De Christen-Feesten, een onderwijs ter vervulling van 's menschen voornaamste behoeften. 05 "